



ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

4 Ιουλίου 2012

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

*Επόμενο δελτίο: **3 Αυγούστου 2012***

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

α) Ε.Ε – Ευρωζώνη: Σταθερό το οικονομικό κλίμα στην ΕΕ, πτωτικό στην Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην **Ευρωπαϊκή Ένωση** παραμένει αμετάβλητος στις 90,4 μονάδες, ενώ στην **Ευρωζώνη** υποχωρεί οριακά, κατά 0,6 μονάδες, στις 89,9 μονάδες, απέχοντας σημαντικά από το μακροχρόνιο μέσο όρο του και στις δύο ζώνες. Η επιδείνωση των προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Υπηρεσίες και σε μικρότερο βαθμό στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, αντισταθμίζεται μερικώς από την άνοδό τους στο Λιανικό Εμπόριο και στις Κατασκευές.

Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία** ο δείκτης κλίματος περιορίζεται και αυτόν το μήνα, τόσο στην ΕΕ (-0,7 μονάδες), όσο και στην Ευρωζώνη (-1,3), εξέλιξη παρόμοια με εκείνη στις **Υπηρεσίες**, όπου ο σχετικός δείκτης εξασθενεί περισσότερο στην Ευρωζώνη από ότι στην ΕΕ (κατά -1,2 και -2,2 μονάδες αντίστοιχα). Στον αντίποδα, μετά την αισθητή πτώση του Μαΐου, το οικονομικό κλίμα στο **Λιανικό Εμπόριο** καταγράφει τον Ιούνιο θετική μεταβολή και στις δύο ζώνες (κατά +4,3 και +3,2 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη), ενώ και στις **Κατασκευές** σημειώνεται άνοδος στο δείκτη προσδοκιών σε ΕΕ (+1,5) και Ευρωζώνη (+2,1). Τέλος, ο δείκτης **Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** κινείται οριακώς πτωτικά στην ΕΕ (-0,3) και στην Ευρωζώνη (-0,5), κυρίως λόγω των ασθενέστερων προβλέψεων για τη μελλοντική *οικονομική κατάσταση κάθε χώρας* και τη διεύρυνση των *δυσσιώνων προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας*. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -12 και -12,7 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* υποχωρούν ελαφρά και στις δύο ζώνες, περισσότερο στην Ευρωζώνη, εξέλιξη ανάλογη με εκείνη στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών*. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* παραμένουν αμετάβλητες και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -7,4 μονάδες σε αμφότερες την ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* επιδεινώνονται κατά 2-3 περίπου μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη, ενώ οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* παραμένουν αμετάβλητες στην ΕΕ και μειώνονται κατά 3 μονάδες στην Ευρωζώνη. Τέλος, οι μέχρι πρότινος θετικές *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* περιορίζονται οριακά και στις δύο ζώνες, αλλάζοντας πρόσημο.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες τον Ιούνιο διαμορφώνονται στις -10,3 και -14,9 μονάδες αντίστοιχα στην ΕΕ και την Ευρωζώνη. Οι έντονα αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* εξομαλύνονται κατά 5 περίπου μονάδες και στις δύο ζώνες, ενώ και οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* υποδηλώνουν μικρή ρευστοποίηση. Τέλος, σημαντική άνοδο καταγράφει και ο αρνητικός δείκτης των *προβλέψεων για τις πωλήσεις τους επόμενους μήνες*, ιδιαίτερα στην ΕΕ.

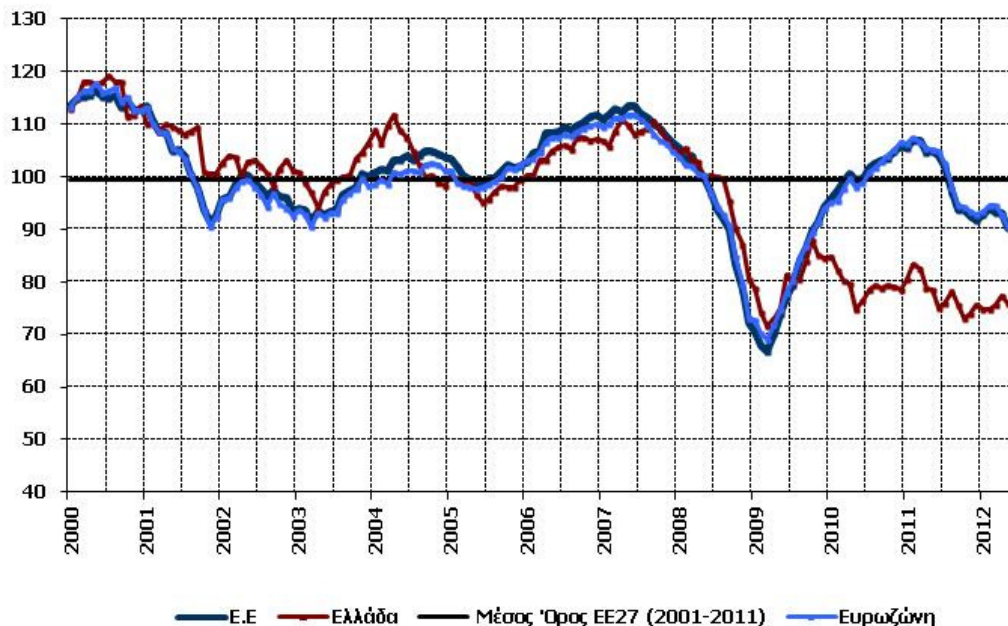
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2011=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011				
ΕΕ-27	66,9 Μαρ-09	113,8 Ιουν-07	99,3	111,03	93,32	79,31	101,18	100,28				
Ευρωζώνη	69,6 Μαρ-09	113,0 Ιαν-01	98,7	109,38	93,46	80,24	100,51	101,01				
Ελλάδα	67,2 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,3	108,38	97,43	79,70	79,31	77,62				
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	105,5	107,0	106,8	104,7	104,9	104,1	101,9	97,1	93,6	93,6	92,6	91,6
Ευρωζώνη	106,3	107,6	106,7	105,6	105,1	104,9	102,5	98,1	94,6	94,4	93,5	92,8
Ελλάδα	80,6	83,5	82,6	78,8	78,6	75,0	75,8	78,3	75,5	73,0	74,0	75,7
2012												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	92,8	94,0	93,2	93,2	90,4	90,4						
Ευρωζώνη	93,4	94,5	94,5	92,9	90,5	89,9						
Ελλάδα	74,9	74,9	75,7	77,3	76,0	74,1						

Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα (1990-2011=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

- Στις **Κατασκευές**, οι αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αμβλύνονται τον Ιούνιο στις -31 και -28,1 μονάδες αντίστοιχα. Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών βελτιώνονται ελαφρά και στις δύο ζώνες, ενώ

μεγαλύτερη είναι η ανάκαμψη που καταγράφεται στις *προβλέψεις για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο*, κατά 2-3 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώνεται στις -19,7 και στις -19,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* κινούνται θετικά και στις δύο ζώνες, αλλά οι αντίστοιχες *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας* καταγράφουν πτώση 2 μονάδων σε αμφότερες τις ζώνες. Η *πρόθεση για αποταμίευση* βελτιώνεται ελαφρά και στις δύο ζώνες, ενώ τέλος, ο δείκτης *προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας* επιδεινώνεται, περισσότερο στην Ευρωζώνη.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) περιορίζεται περαιτέρω και στις δύο ζώνες (στις -4,8 από 0,0 και στις -12,8 από -10,2 μονάδες αντίστοιχα σε ΕΕ και Ευρωζώνη). Από τα επιμέρους στοιχεία, οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* χάνουν σημαντικό έδαφος σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης* υποχωρούν κατά 5 μονάδες στην ΕΕ, χωρίς να μεταβάλλονται στην Ευρωζώνη. Σε ότι αφορά τις *προβλέψεις της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο*, οι σχετικοί δείκτες χάνουν αντίστοιχα 3 και 5 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη.

Το οικονομικό κλίμα επιδεινώνεται τον Ιούνιο στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Από τις επτά μεγαλύτερες χώρες, αρνητική μεταβολή σημειώνεται στην Γαλλία (-1,5), στην Γερμανία (-1,4) στην Πολωνία (-1,3) και στην Ολλανδία (-0,3). Αντίθετα, θετικά εξελίσσεται το οικονομικό κλίμα τον Ιούνιο στο Ην. Βασίλειο (+1,9), στην Ισπανία (+1,0) και στην Ιταλία (+0,9). Η Γερμανία παραμένει σταθερά η μόνη μεγάλη χώρα στην οποία ο σχετικός δείκτης κινείται πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο του.

β) Ελλάδα: Επιδείνωση του οικονομικού κλίματος, στο χαμηλότερο σημείο του τελευταίου επταμήνου

Ο **Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα** υποχωρεί τον Ιούνιο στις 74,1 μονάδες (από 77,3 μονάδες), εξέλιξη η οποία εκπορεύεται περισσότερο από την επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία και τις Υπηρεσίες, με το κλίμα στο Λιανικό Εμπόριο να παραμένει αμετάβλητο και στις Κατασκευές να κερδίζει έδαφος. Από την άλλη πλευρά, η καταναλωτική εμπιστοσύνη βελτιώνεται και τον Ιούνιο. **Είναι σαφές ότι οι αβεβαιότητες κατά την προεκλογική περίοδο ήταν μεγάλες, ιδιαίτερα στον επιχειρηματικό κόσμο, καθώς η οικονομική δραστηριότητα είχε περιοριστεί στις ελάχιστες δυνατές συναλλαγές. Στους καταναλωτές – πολίτες από την άλλη πλευρά φαίνεται να δημιουργήθηκαν προσδοκίες για αλλαγές στο μίγμα της εφαρμοζόμενης πολιτικής. Σε κάθε περίπτωση, η συγκρότηση μιας συγκυβέρνησης έχει βοηθήσει στο να αμβλυνθεί τουλάχιστον η κυβερνητική αβεβαιότητα, όμως το κατά πόσο οι προσδοκίες που έχουν δημιουργηθεί θα επαληθευτούν τελικά, μένει να αποδειχθεί.**

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, περαιτέρω πτώση καταγράφουν οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής*, ενώ οι απαισιόδοξες *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* εντείνονται, παρόλο που τα *αποθέματα* φαίνεται να ρευστοποιούνται.
- στις **Υπηρεσίες**, οι *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* μπορεί να βελτιώνονται ελαφρώς, όμως τόσο οι *τρέχουσες εκτιμήσεις*, όσο και οι *προβλέψεις για τη ζήτηση* του τομέα βαίνουν δυσμενέστερες.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, ο αρνητικός δείκτης των *εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* βελτιώνεται, ενώ αντίθετα οι ήδη χαμηλές *προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων* περιορίζονται περαιτέρω, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* να υποχωρούν ελαφρά, υποδηλώνοντας ρευστοποίηση.
- στις **Κατασκευές**, οι πολύ χαμηλές *προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών* βαίνουν ακόμη δυσμενέστερες, αντισταθμιζόμενες όμως από την άμβλυνση των πολύ αρνητικών *προσδοκιών για την απασχόληση* του τομέα.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι αρνητικές *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού* αμβλύνονται σημαντικά, εξέλιξη ανάλογη με τις *προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας*. Μικρή βελτίωση καταγράφεται και στην ιστορικά χαμηλή *πρόθεση για αποταμίευση*, ενώ και οι *δυσοίωνες προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* εξομαλύνονται ήπια.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2012

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Απαισιόδοξες οι επιχειρηματικές προσδοκίες, σε χαμηλά επίπεδα η παραγωγή και οι παραγγελίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** διατηρεί την πτωτική του τάση τον Ιούνιο και διαμορφώνεται κατά 3 μονάδες χαμηλότερα, στις 74,1 μονάδες, οριακά χαμηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσής του. **Από τους βασικούς δείκτες δραστηριότητας, είναι και πάλι η πτώση στις προβλέψεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου, αλλά και η μικρή κάμψη στο επίπεδο των παραγγελιών που δεν επιτρέπουν περιορισμό της απαισιοδοξίας.** Συγκεκριμένα, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής* βαίνουν δυσμενέστερες, με το σχετικό δείκτη να λαμβάνει αρνητικό πρόσημο, ενώ οι ήδη πολύ αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* διευρύνονται περαιτέρω, αν και ήπια. Τέλος, οι εκτιμήσεις ως προς το *επίπεδο των αποθεμάτων* αποκλιμακώνονται ελαφρά. Αναλυτικότερα:

α) Ως προς το **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης χάνει 3 μονάδες και διαμορφώνεται στις -51, με τις μισές επιχειρήσεις το τελευταίο τρίμηνο να δηλώνουν μειωμένες για την εποχή παραγγελίες και μόλις το 2% να αναφέρει το αντίθετο.

β) Οι **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, για πρώτη φορά μετά από τρεις μήνες θετικών επιδόσεων είναι αρνητικές, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -9 μονάδες (από +3). Το 28% των επιχειρήσεων προβλέπει πτώση της παραγωγής το επόμενο τρίμηνο (από 21%), όμως υπάρχει και ένα 20% που αναμένει άνοδο.

γ) Τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων** αποκλιμακώνονται ήπια, καθώς το σχετικό ισοζύγιο περιορίζεται στις +14 μονάδες (από +19), με το 24% των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα, και μόνο μία στις δέκα να δηλώνει εκ νέου ότι αυτά είναι χαμηλά.

δ) Από τους δείκτες που συνδέονται με *την εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων*, οι αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** χάνουν 2 μονάδες, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -27 μονάδες και το 1/3 των επιχειρήσεων του τομέα να κρίνει και πάλι ως χαμηλά για την εποχή τα επίπεδα των παραγγελιών του. Αντίθετα, οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο** κερδίζουν έδαφος τον Ιούνιο, αφού ο σχετικός δείκτης ανακάμπτει κατά 10 μονάδες, στις -4, με το 18% των επιχειρήσεων να εκτιμά αυξημένες και το 1/4 (από 34%) μειωμένες τρέχουσες εξαγωγές. Οι θετικές **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** ενισχύονται επίσης, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +15 μονάδες (από +13). Το 27% των επιχειρήσεων αναμένει άνοδο των εξαγωγών του το επόμενο διάστημα, ενώ ένα 12% (από 14%) προβλέπει μείωση.

ε) Σχετικά με τους *δείκτες των πωλήσεων*, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις **τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων** αμβλύνονται ελαφρά (στις -23 από -29 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), με το 41% να εκτιμά μειωμένες πωλήσεις σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και ένα 18% να δηλώνει άνοδο. Αλλαγή τάσης καταγράφεται και στο δείκτη των **προβλέψεων**

για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες (στις -6 από +1 μονάδες), ενώ από τις επιχειρήσεις του τομέα, το ¼ αναμένει μειωμένες πωλήσεις το επόμενο τρίμηνο και το 19% (από 24%) προβλέπει αντίθετα άνοδο.

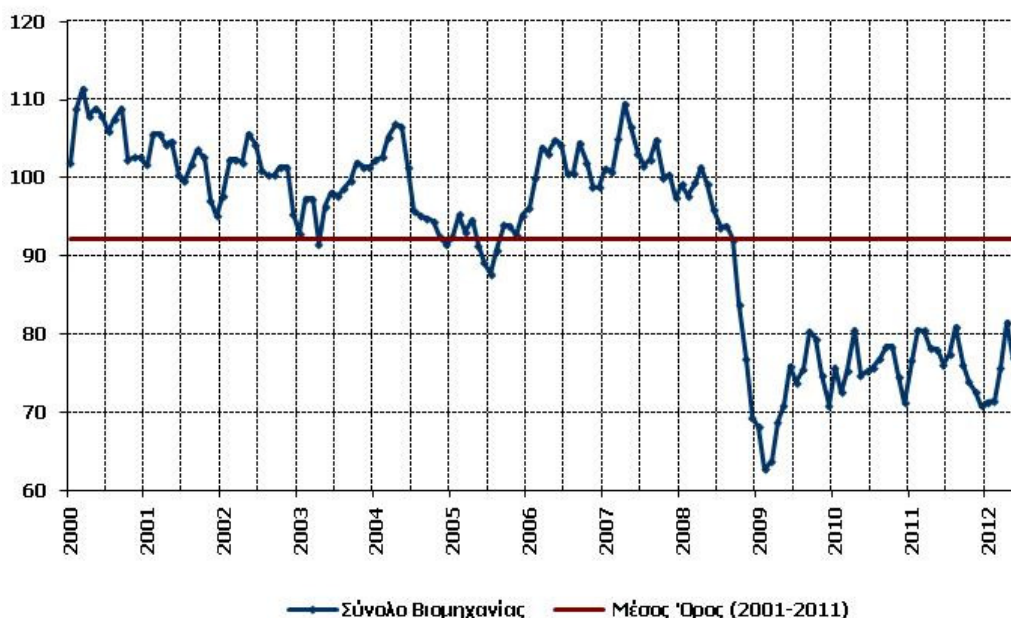
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βιομηχανία (1996-2006=100)		Μέσος όρος									
		Min 62,8 Φεβ-09	Max 109,5 Απρ-07	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011		
				92,2	102,8	91,9	72,1	75,8	76,9		
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
76,6	80,6	80,5	78,3	78,1	76,2	77,5	81,0	76,2	74,0	72,6	70,9
2012											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
71,4	71,6	75,7	81,6	77,1	74,1						

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)



Πηγή: IOBE

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στα ίδια σχεδόν επίπεδα το τελευταίο τρίμηνο, περί τους 4, ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** περιορίζεται στο 63,8% (από 65,2%).

ζ) Καθοδικά κινούνται τον Ιούνιο οι **προβλέψεις για την απασχόληση**, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί κατά 7 μονάδες, στις -12, και το ¼ (από 1/5) των επιχειρήσεων του τομέα να προβλέπει περαιτέρω μείωση των θέσεων εργασίας το προσεχές διάστημα, έναντι μόλις 5% (από 7%) που αναμένει άνοδο.

η) Στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών των προϊόντων**, ο σχετικός δείκτης διευρύνεται ελαφρά στις -8 μονάδες (από -4), με το 6% των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο τιμών και το 15% να προβλέπει μείωσή τους το επόμενο τρίμηνο.

θ) Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι σχετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων σε σχέση με τη μέτρηση Μαρτίου υποδηλώνουν μικρή κάμψη της προς την αγορά της ΕΕ, οριακή ενίσχυσή της σε σχέση με την εγχώρια αγορά και σταθερότητα ως προς τις αγορές στον υπόλοιπο κόσμο.

Με εξαίρεση τα Κεφαλαιουχικά Αγαθά, όπου ο σχετικός δείκτης αυξάνεται, στους υπόλοιπους επιμέρους τομείς σημειώνεται υποχώρηση των επιχειρηματικών προσδοκιών. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** υποχωρεί ελαφρά και τον Ιούνιο, με αποτέλεσμα να διαμορφωθεί στις 78,5 μονάδες (από 80,4 μονάδες), χαμηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα περυσινά επίπεδα (87,2 μονάδες). Η μείωση οφείλεται στις εξασθενημένες προβλέψεις για την παραγωγή τους επόμενους μήνες, με το σχετικό δείκτη να αλλάζει τάση εκ νέου (στις -3 μονάδες από +5). Οι αρνητικές εκτιμήσεις παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης κερδίζουν μόνο 2 μονάδες (στις -36 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ στα αποθέματα καταγράφεται σχετική σταθερότητα (στις +17 μονάδες ο δείκτης). Θετικές είναι οι εξελίξεις στους δείκτες των εξαγωγών, αφού τόσο οι δείκτες αξιολόγησης της τρέχουσας κατάστασης, όσο και οι βραχυπρόθεσμες προβλέψεις των επιχειρήσεων βελτιώνονται. Οι προβλέψεις για την απασχόληση επιδεινώνονται, με τον πρόσκαιρα θετικό δείκτη του Μαΐου να δίνει τη θέση του σε αρνητικό πρόσημο (στις -6 μονάδες). Σε σχέση με τις τιμές, ο αποπληθωριστικός δείκτης διατηρείται στα ίδια σχεδόν επίπεδα (στις -15 μονάδες από -12), με τη συντριπτική πλειονότητα (85%) να αναμένει σταθερότητα, Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων σημειώνεται ελαφρά κάμψη έναντι του Μαρτίου στις εκτιμήσεις προς την εγχώρια αγορά και την ΕΕ και μικρή άνοδος προς τις υπόλοιπες αγορές.

Ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 69,6 μονάδες (από 63,9 μονάδες), αισθητά υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο (47 μονάδες). Από τους βασικούς δείκτες δραστηριότητας, είναι η επαναφορά του ισοζυγίου των αποθεμάτων στα επίπεδα Απριλίου -μετά την έντονη άνοδό του τον περασμένο μήνα- (στις +12 από +29 μονάδες), που ωθεί το συνολικό δείκτη προς τα πάνω, αφού τόσο οι προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, όσο και οι χαμηλές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες (στις -10 και -67 αντίστοιχα τα σχετικά ισοζύγια). Και σε αυτόν τον κλάδο, οι δείκτες που συνδέονται με την τρέχουσα εξαγωγική δραστηριότητα βελτιώνονται. Αντίθετα ως προς την απασχόληση, το αρνητικό ισοζύγιο υπερδιπλασιάζεται, μετά από ένα τετράμηνο ανόδου, φθάνοντας στις -39 μονάδες. Στο πεδίο των τιμών, οι ασθενώς κυρίαρχες προβλέψεις ανόδου του προηγούμενου μήνα αντικαθίστανται από προσδοκίες αποκλιμάκωσης (στις -4 από +3 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα για την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων,

καταγράφεται μικρή άνοδος στις σχετικές εκτιμήσεις προς την εγχώρια και τις λοιπές αγορές και υποχώρηση προς τις ευρωπαϊκές αγορές.

Πτωτική είναι η τάση στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά** τον Ιούνιο, με το σχετικό δείκτη να υποχωρεί, για δεύτερο κατά σειρά μήνα, στις 69,4 μονάδες (από 76,8 μονάδες), επίδοση δυσμενέστερη σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή (73,5 μονάδες). Η κάμψη του συνολικού δείκτη εκπορεύεται αφενός από την έντονη πτώση στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής, όπου το σχετικό ισοζύγιο επανέρχεται σε αρνητικά επίπεδα μετά από ένα τρίμηνο θετικής πορείας (στις -17 από +3 μονάδες), και αφετέρου από τη μείωση κατά 10 μονάδες του δείκτη των παραγγελιών και ζήτησης (στις -63 μονάδες). Στα αποθέματα αντίθετα καταγράφεται μικρή αποκλιμάκωση, με το ¼ των επιχειρήσεων να τα κρίνει ως υψηλά για την εποχή και το 13% ως χαμηλά. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις και οι θετικές προβλέψεις για τις εξαγωγές παραμένουν αμετάβλητες, όμως επιδεινώνονται οι παραγγελίες και η ζήτηση εξωτερικού. Ήπια άμβλυνση του αρνητικού ισοζυγίου καταγράφεται στις προβλέψεις για την απασχόληση, ενώ ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο υποδηλώνει σταθερά αποκλιμάκωση. Τέλος, σε σχέση με τη μέτρηση Μαρτίου, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την ανταγωνιστική τους θέση έχουν επιδεινωθεί οριακά ως προς την ευρωπαϊκή αγορά και τον υπόλοιπο κόσμο και έχουν βελτιωθεί ελαφρά ως προς την εγχώρια αγορά.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Διακυμάνσεις των επιχειρηματικών προσδοκιών, φτωχό πρόγραμμα εργασιών

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές συνεχίζει τις διακυμάνσεις των τελευταίων επτά μηνών. Τον Ιούνιο επανέρχεται στα επίπεδα του Απριλίου, στις 40 μονάδες (από 36,5 μονάδες), υψηλότερα πάντως κατά 10 μονάδες σε σχέση με τα αντίστοιχα περσινά επίπεδα. **Οι δυσμενείς προβλέψεις των επιχειρήσεων του τομέα για τις προγραμματισμένες τους εργασίες κλιμακώνονται περαιτέρω, όμως φαίνεται να περιορίζονται οι απώλειες σε όρους θέσεων εργασίας, καθώς η προσαρμογή είναι ήδη πολύ μεγάλη. Πάντως η βελτίωση που σημειώθηκε προέρχεται από τις Ιδιωτικές Κατασκευές και όχι τα Δημόσια έργα.** Αναλυτικότερα, ο ήδη εξαιρετικά χαμηλός δείκτης στο πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων επιδεινώνεται στις -83 μονάδες (από -79), με το 84% των επιχειρήσεων να προβλέπει μειωμένα επίπεδα εργασιών το επόμενο διάστημα και μόλις το 2% να αναμένει το αντίθετο. Οι δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα αντίθετα εξομαλύνονται κατά 10 μονάδες (στις -41 μονάδες ο δείκτης), ωστόσο οι απώλειες είναι ήδη πολύ μεγάλες. Εξάλλου, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων διευρύνονται, με το σχετικό ισοζύγιο να εξωθείται στις -53, ενώ οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας δεν ξεπερνούν τους 9 (από 9,4 μήνες τον προηγούμενο μήνα). Ως προς τις τιμές, διατηρούνται κυρίαρχες οι αποπληθωριστικές προσδοκίες, τις οποίες υιοθετεί το 37% των επιχειρήσεων (από 43%), έναντι του 9% (από 17%) που αναμένει άνοδο. Τέλος, «πέφτει» στο 2% (από 9%) το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη λειτουργία, με το 46% των επιχειρήσεων να επισημαίνει την ανεπαρκή χρηματοδότηση, το 29% τη χαμηλή ζήτηση και το 23% παράγοντες όπως η γενική κατάσταση της χώρας και η ύφεση, η γραφειοκρατία, η πολιτική αστάθεια, η υψηλή φορολογία, οι μεγάλες εκπτώσεις, οι καθυστερήσεις πληρωμών και οι οφειλές του

Δημοσίου, ο έντονος ανταγωνισμός, η αναστολή μεγάλων έργων και η απουσία δημοπράτησης έργων, κ.α ως τα κυριότερα προσκόμματα στη λειτουργία τους.

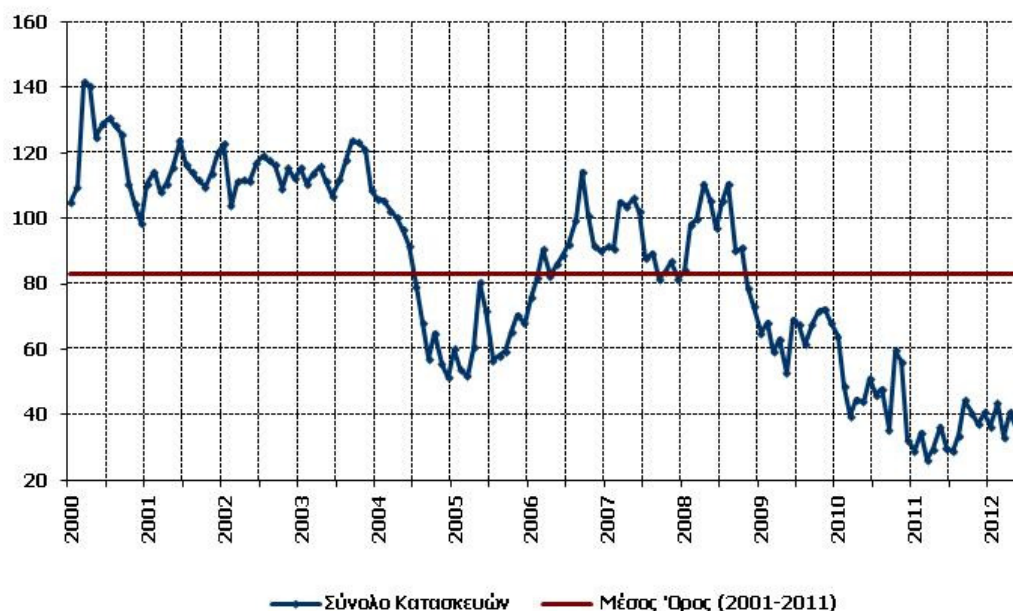
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Κατασκευές (1996-2006=100)		Μέσος όρος		Μέσος όρος								
		Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011			
		26,3 Μαρτ-11	123,8 Σεπ-03	83,1	92,5	95,3	65,5	47,4	34,2			
2011												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
29,1	34,6	26,3	29,4	36,4	29,9	28,8	33,7	44,3	40,6	37,1	40,7	
2012												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
36,4	43,4	33,2	40,8	36,5	40,0							

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)



Πηγή: IOBE

Στους επιμέρους κλάδους σημειώνονται τα εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** κερδίζει μεν 10 μονάδες ωστόσο βρίσκεται στις 20,4 μονάδες, όταν την ίδια περίοδο πέρυσι έφθανε τις 56 μονάδες. Ως προς τις προβλεπόμενες εργασίες του κλάδου, διατηρούνται οι σχεδόν καθολικά αρνητικές προσδοκίες των επιχειρήσεων (87%), ενώ μόλις 3% είναι το ποσοστό εκείνων που αναμένουν άνοδο εργασιών. Στην ανάκαμψη του συνολικού δείκτη συμβάλλει η διόρθωση στις έντονα χαμηλές προσδοκίες ως προς την απασχόληση (στις -54 από -72 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι πολύ χαμηλές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών εξομαλύνονται κατά 12 μονάδες (στις -70 μονάδες ο δείκτης). Από την άλλη πλευρά, η εξασφαλισμένη δραστηριότητα περιορίζεται ελαφρά στους 3,3 μήνες (από 4,4), ενώ ως προς τις τιμές του κλάδου, η προσδοκώμενη αποκλιμάκωσή τους εκφράζεται από το 41% των επιχειρήσεων (από 48%), όταν καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο. Τέλος,

μόλις το 3% των επιχειρήσεων δεν αναφέρει προσκόμματα στη λειτουργία του, με το 44% να δηλώνει τη χαμηλή ζήτηση, το 1/3 την ελλιπή χρηματοδότηση και το 1/5 άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα εμπόδια.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** υποχωρεί και τον Ιούνιο, αν και ήπια, στις 46,2 μονάδες (από 48,3 μονάδες), σε καλύτερη πάντως επίδοση σε σχέση με την αντίστοιχη, ιστορικά χαμηλή περσινή (11,6 μονάδες). Οι προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων κινούνται καθοδικά και παραμένουν έντονα απογοητευτικές (στις -82 από -74 μονάδες ο σχετικός δείκτης), με τη μικρή αποκλιμάκωση του αρνητικού ισοζυγίου της απασχόλησης στις -33 μονάδες (από -37) να μην μπορεί να αντισταθμίσει την παραπάνω πτώση. Μειούμενες βαίνουν και οι ήδη αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων, με το σχετικό ισοζύγιο να «πέφτει» στις -42 μονάδες (από -24). Στις τιμές, το 35% των επιχειρήσεων αναμένει μείωση και το 14% (από 24%) άνοδο τους το επόμενο διάστημα, ενώ σχεδόν κανείς δεν δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Οι περισσότερες επιχειρήσεις δηλώνουν τη χαμηλή χρηματοδότηση (54%), τη χαμηλή ζήτηση (20%), αλλά και τους υπόλοιπους συγκυριακούς παράγοντες (24%) ως βασικότερα κωλύματα στην ομαλή λειτουργία τους.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Στα ίδια επίπεδα οι επιχειρηματικές προσδοκίες, δυσμενείς οι προβλέψεις για τις πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο**, διατηρείται αμετάβλητος, μετά από τη μικρή άνοδο του περασμένου μήνα στις 58,2 μονάδες, σε επίδοση ελαφρώς ανώτερη σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή (55 μονάδες). **Τη μικρή κάμψη των αρνητικών εκτιμήσεων στις τρέχουσες πωλήσεις και την ήπια αποκλιμάκωση των αποθεμάτων, αντισταθμίζουν πλήρως οι δυσμενέστερες προβλεπόμενες πωλήσεις των επιχειρήσεων.** Αναλυτικότερα, οι έντονα αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* τον Ιούνιο περιορίζονται, με το σχετικό δείκτη να παραμένει όμως πολύ χαμηλά, στις -58 μονάδες (από -62). Από τις επιχειρήσεις του τομέα, τα 7/10 αναφέρουν εκ νέου μειωμένες πωλήσεις και ένα 11% (από 9%) δηλώνει το αντίθετο. Στις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα*, το σχετικό ισοζύγιο περιορίζεται ήπια, (+1 από +3 μονάδες) υποδηλώνοντας φυσιολογικά για την εποχή αποθέματα, ενώ οι δυσμενείς προβλέψεις για την *εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο* εντείνονται, με το σχετικό δείκτη να χάνει 6 μονάδες (-49) και σχεδόν τα 3/5 των επιχειρήσεων να αναμένουν μείωση. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, ο αρνητικός δείκτης στις παραγγελίες προς προμηθευτές διευρύνεται κατά 6 μονάδες (-48), ενώ ως προς τη ζήτηση εργασίας, το 1/4 των επιχειρήσεων προβλέπει και πάλι μείωση και καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο. Τέλος, ως προς τις τιμές, ο σχετικός αποπληθωριστικός δείκτης παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, στις -35 μονάδες (από -32), με το 42% των επιχειρήσεων να αναμένει νέα πτώση τιμών, αν και το ποσοστό εκείνων που αναμένουν άνοδο διπλασιάζεται στο 8%.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** δεν μεταβάλλονται τον Ιούνιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 81,9 μονάδες, επίδοση υψηλότερη από την αντίστοιχη περσινή (69,6 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του κλάδου, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις κερδίζουν σημαντικά έδαφος, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται κατά 13 μονάδες υψηλότερα (-7), ενώ η ρευστοποίηση των αποθεμάτων, παρόλο που διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, αποδυναμώνεται ελαφρώς, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -18 μονάδες (από -27). Από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι αρνητικές προβλέψεις παραγγελιών προς τους προμηθευτές περιορίζονται οριακά, με το σχετικό δείκτη να εδραιώνεται στις -18 μονάδες. Ως προς την απασχόληση του κλάδου, το σχεδόν καθολικό 93% των εμπορικών επιχειρήσεων (από 98%) προβλέπει σταθερότητα στις θέσεις εργασίας το επόμενο τρίμηνο και το υπόλοιπο 7% μείωση. Τέλος, σε σχέση με τις τιμές, η πτωτική τάση συνεχίζεται με το σχετικό δείκτη να βρίσκεται στις -35 μονάδες.

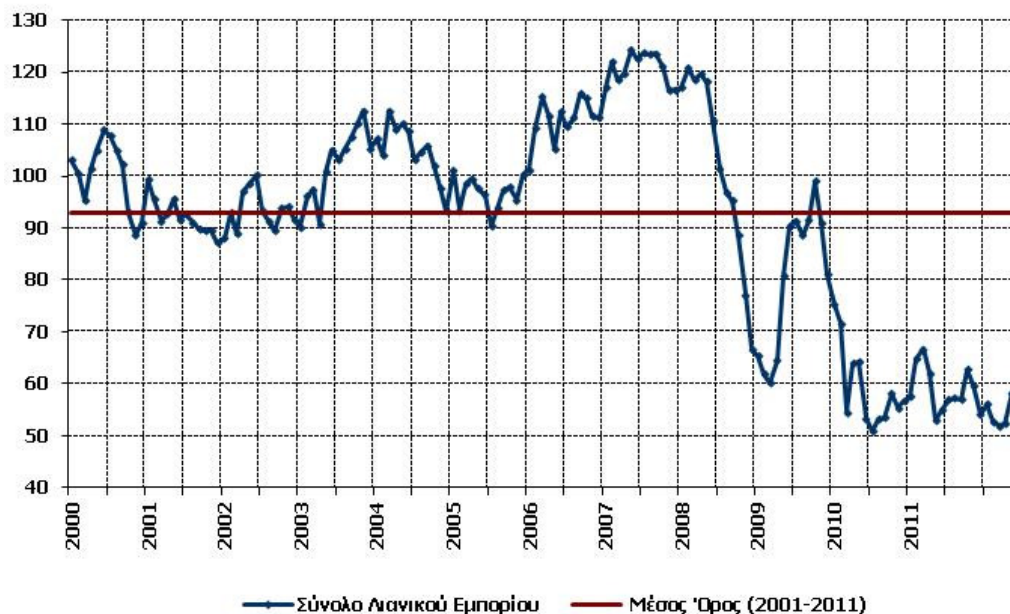
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

				Μέσος όρος							
Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011		
		50,8	124,3	92,9	120,8	102,5	80,4	59,2	58,9		
		Ιουλ-10	Μαι-07								
2011											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
57,5	64,8	66,7	62,0	52,9	55,0	56,9	57,2	57,1	62,8	59,7	54,1
2012											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
56,0	52,7	51,9	52,4	58,2	58,2						

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)



Πηγή: IOBE

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση** χάνει τη δυναμική του προηγούμενου διμήνου και καταρρακώνεται τον Ιούνιο στις 49,3 μονάδες (από 72,7 μονάδες), ανώτερα πάντως έναντι της περσινής αντίστοιχης επίδοσής του (49,1 μονάδες). Οι εκτιμήσεις για τις πωλήσεις το τρέχον τρίμηνο συρρικνώνονται κατά 33 μονάδες, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -77 μονάδες, ενώ ανάλογη είναι η πτώση και στις προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου (στις -72 από -40 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Ως προς τα αποθέματα, υπερισχύουν οριακά οι επιχειρήσεις που αναφέρουν υψηλό για την εποχή ύψος (+2 από -4 μονάδες ο δείκτης), ενώ ταυτόχρονα σχεδόν διπλασιάζεται το έντονα αρνητικό ισοζύγιο στις παραγγελίες προς προμηθευτές στο επόμενο διάστημα (-81 από -46 μονάδες). Αντίστοιχη μείωση καταγράφεται και σε όρους απασχόλησης (στις -73 από -36 μονάδες ο δείκτης), ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, κυριαρχούν με 53 μονάδες διαφορά οι αποπληθωριστικές προσδοκίες έναντι των μηδενικών προσδοκιών ανόδου.

Ελαφρώς ανοδικά για δεύτερο διαδοχικό μήνα κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, καθώς ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται κατά 5 μονάδες υψηλότερα, στις 67,3, σε νέα καλύτερη επίδοση της τελευταίας διετίας. Η βελτίωση προέρχεται από τη σημαντική προς τα πάνω διόρθωση στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, όπου ο σχετικός δείκτης ανακάμπτει στις -33 μονάδες (από -68). Αντίθετα, οι αρνητικές προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου επιδεινώνονται αισθητά (στις -43 από -27 μονάδες ο δείκτης), ενώ τα αποθέματα είναι φυσιολογικά για την εποχή. Σε σχέση με τις προβλέψεις των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, ο έντονα αρνητικός δείκτης καταρρακώνεται περαιτέρω, στις -65 μονάδες (από -42), ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο και οι μισές προβλέπουν πτώση. Τέλος, στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες διατηρούνται σχεδόν αμετάβλητες (στις -28 από -31 μονάδες ο δείκτης).

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά** καταγράφουν οριακή πτώση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 53,3 μονάδες, σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με τα αντίστοιχα περσινά (61,1 μονάδες). Στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων παραμένουν έντονα αρνητικές, σημειώνοντας αμελητέα άνοδο (στις -74 από -77 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ αντίθετα ο δείκτης των προβλεπόμενων πωλήσεων υποχωρεί κατά 13 μονάδες (-53). Το ισοζύγιο των αποθεμάτων χάνει 6 μονάδες και διαμορφώνεται στις +8, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία, οι προβλέψεις των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο επιδεινώνονται περαιτέρω, στις -57 μονάδες (από -51). Σε επίπεδο απασχόλησης του κλάδου, τα 4/5 των επιχειρήσεων εκφράζουν την απαισιοδοξία τους (από 64%), ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, υπερισχύουν σταθερά οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης των τιμών.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** ανακάμπτουν περαιτέρω τον Ιούνιο, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει 6 μονάδες, φθάνοντας στις 51,6 μονάδες, ελαφρώς υψηλότερα έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (43,4 μονάδες). Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, είναι οι δείκτες στις εκτιμήσεις και προβλέψεις των πωλήσεων που ωθούν σε άνοδο τον συνολικό δείκτη, αφού αμφότεροι βελτιώνονται σημαντικά από τις -71 μονάδες (στις -59 και -42 αντίστοιχα). Τα αποθέματα είναι ελαφρώς υψηλά για την εποχή, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις για παραγγελίες προς προμηθευτές αμβλύνονται ελαφρά (στις -40 από -

51 μονάδες ο δείκτης). Ως προς την απασχόληση, η εικόνα έχει σταθεροποιηθεί, με το 95% (από 88%) να μην αναμένει σημαντικές μεταβολές το επόμενο διάστημα.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Νέο ιστορικό χαμηλό, απογοητευτική η εικόνα της τρέχουσας αλλά και της προβλεπόμενης ζήτησης

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** κινείται πτωτικά τον Ιούνιο και διαμορφώνεται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, στις 53 μονάδες (από 57,4 μονάδες). **Είναι οι εξαιρετικά απαισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης του επόμενου τριμήνου, αλλά και οι δυσμενέστερες εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση που πιέζουν το δείκτη.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των προβλέψεων για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου διαμορφώνεται στις -38 μονάδες (από -26), ενώ 8 μονάδες χάνει και το ήδη αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση (-28). Έτσι, η μικρή βελτίωση στις – πάντα αρνητικές – εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους δεν καταφέρνει να αντισταθμίσει τις παραπάνω αρνητικές μεταβολές. Εξάλλου, οι προβλέψεις απασχόλησης του τομέα βαίνουν δυσμενέστερες, με το 36% των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας και μόλις ένα 3% να προσδοκά άνοδο. Ως προς τις τιμές, η αποπληθωριστική τάση παραμένει κυρίαρχη, αν και εξομαλύνεται ελαφρά, με τα 3/10 (από 2/5) των επιχειρήσεων να αναμένουν νέα πτώση και μόλις 2% να προβλέπει το αντίθετο. Τέλος, παραμένει στο 11% το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 44% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 25% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 16% παράγοντες όπως η γενική οικονομική κατάσταση και η ύφεση, η πολιτική αστάθεια, οι έκτακτες εισφορές, η καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου, η αύξηση του ΦΠΑ, η έλλειψη ρευστότητας κ.α.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ξενοδοχεία – Εσπιατόρια**, υπερακοντίζουν τις απώλειες του προηγούμενου μήνα, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει 21 μονάδες και να διαμορφώνεται στις 78,5, σε κατώτερα επίπεδα έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (98,2 μονάδες). Η άνοδος εκπορεύεται από τη μικρή βελτίωση των πωλήσεων και της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων, στις -9 και -10 μονάδες αντίστοιχα (από -40 και -48 μονάδες), με τις προβλεπόμενες όμως πωλήσεις να παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων για την απασχόληση παραμένει στις -16 μονάδες, με το 1/5 των επιχειρήσεων του κλάδου να προβλέπουν περεταίρω πτώση. Σε επίπεδο τιμών, οι προσδοκίες αποκλιμάκωσης εξομαλύνονται ελαφρά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -19 μονάδες (από -33), ενώ τέλος, διπλασιάζεται στο 10% το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία, με τα 2/3 των επιχειρήσεων να κρίνουν ως βασικότερο επιχειρηματικό εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 9% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 13% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες.

Υποχώρηση 11 μονάδων σημειώνει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τουριστικά Πρακτορεία** τον Ιούνιο, πέφτοντας έτσι στις 73 μονάδες, ελαφρώς χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (75,8 μονάδες). Ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων καταγράφει σημαντικές απώλειες (-15 από +8 μονάδες), ενώ την

ίδια τάση ακολουθεί και ο δείκτης εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση (-46 από -25 μονάδες), εξελίξεις που φυσικά δεν αντισταθμίζει η άμβλυση του αρνητικού δείκτη για την προβλεπόμενη ζήτηση του κλάδου κατά 10 μονάδες (-15). Οι προοπτικές για την απασχόληση κερδίζουν και αυτές 10 μονάδες, με το 23% των επιχειρήσεων να δηλώνει απαισιόδοξο, έναντι σταθερά ενός το τελευταίο τετράμηνο 7-8% των επιχειρήσεων που αναμένει νέες θέσεις εργασίας. Στις τιμές, το 46% των επιχειρήσεων (από 50%) προβλέπει μείωση και καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο. Τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα αυξάνεται στο 23% (από 17%), με το 45% να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο εμπόδιο, το 26% τα ανεπαρκή κεφάλαια κίνησης και ένα 6% τους λοιπούς οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς παράγοντες.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Υπηρεσίες (1998-2006=100)					Μέσοι όροι						
					Min 53,4 <i>Φεβ-12</i>	Max 122,5 <i>3^ο τριμ 01</i>	2001-2011 87,8	2007 106,6	2008 97,8	2009 70,1	2010 63,6
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
60,1	57,5	59,2	62,9	61,9	64,0	65,4	69,1	66,8	62,1	56,5	55,2
2012											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
54,2	53,4	55,2	56,1	57,4	53,0						

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

**Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)**



Πηγή: IOBE

Αισθητή πτώση των επιχειρηματικών προσδοκιών καταγράφουν οι **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** τον Ιούνιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις

47,9 μονάδες (από 66,1 μονάδες), στα ίδια επίπεδα με τα αντίστοιχα περσινά. Από τους κύριους δείκτες δραστηριότητας, το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων σχεδόν διπλασιάζεται στις -40 μονάδες, ενώ σημαντική πτώση 40 σχεδόν μονάδων σημειώνεται και στην εκτιμώμενη ζήτηση των υπηρεσιών του κλάδου (-43 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Σχετικά με τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση, ο ελλειμματικός δείκτης του Μαΐου επίσης διπλασιάζεται στις -30 μονάδες, ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, τα 3/10 των επιχειρήσεων εμμένουν σε απαισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση, με μόλις το 1% (από 10%) να αναμένει άνοδο της. Στις τιμές, πάνω από τις μισές επιχειρήσεις αναμένουν μείωση και καμία επιχείρηση δεν προβλέπει – σταθερά από τις αρχές του έτους - άνοδο. Τέλος, το 12% των ερωτηθέντων και πάλι δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, το 26% αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 51% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 10% παράγοντες που συνδέονται με τη τρέχουσα συγκυρία ως τα κυριότερα εμπόδια στη λειτουργία.

Σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο υποχωρούν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες) τον Ιούνιο, με το σχετικό δείκτη να περιορίζεται στις 28,7 μονάδες (από 43,1 μονάδες). Όλα τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας επιδεινώνονται για δεύτερο κατά σειρά μήνα: οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και εκείνες για την τρέχουσα ζήτηση χάνουν αντίστοιχα 23 και 30 μονάδες (στις -73 και -65 μονάδες τα σχετικά ισοζύγια), ενώ και στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση, ο σχετικός δείκτης είναι πολύ χαμηλός (στις -49 μονάδες). Στις προβλέψεις για απασχόληση του κλάδου, το 35% των επιχειρήσεων (από 26%) αναμένει μείωση και καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο, ενώ στο πεδίο των τιμών, ο σχετικός δείκτης επανέρχεται σε αρνητικές τιμές (-6 από +1 μονάδες). Τέλος, το 16% των επιχειρήσεων του κλάδου (από 25%) αναφέρει ανεμπόδιστη επιχειρηματική λειτουργία, το 48% δηλώνει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο πρόσκομμα, το 18% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 16% την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ως τα σημαντικότερα εμπόδια.

Ελαφρώς ανοδικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες και τον Ιούνιο στις **Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού**, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει 2 μονάδες, φθάνοντας στις 38,6, κατώτερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή του τιμή (46,9 μονάδες). Στην εκτιμώμενη τρέχουσα δραστηριότητα, ο σχετικός δείκτης μεταβάλλεται οριακά προς τα πάνω, παραμένοντας όμως σε χαμηλά επίπεδα, στις -58 μονάδες, ενώ μικρή είναι και η άμβλυση του αρνητικού δείκτη στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση του κλάδου (στις -45 από -49 μονάδες). Στην προβλεπόμενη ζήτηση καταγράφεται επίσης ήπια άρση των αρνητικών προσδοκιών, τις οποίες υιοθετούν τα 2/5 των επιχειρήσεων, με το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν άνοδο να παραμένει μηδενικό. Οι προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν δυσοίωνες (στις -39 από -43 μονάδες ο δείκτης), ενώ ως προς τις τιμές, οι αποπληθωριστικές προβλέψεις περιορίζονται στο 52% των επιχειρήσεων (από 63%), με το 3% να αναμένει άνοδο (από μηδενικό ποσοστό). Τέλος, αν και το 17-18% των επιχειρήσεων το τελευταίο δίμηνο αναφέρει ανεμπόδιστη λειτουργία, το 47% επισημαίνει εμπόδια που σχετίζονται με την ανεπάρκεια ζήτησης, το 20% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 12% τη δύσκολη οικονομική συγκυρία.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: Ιούνιος 2012

Σημαντική βελτίωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης βελτιώνεται τον Ιούνιο και διαμορφώνεται στις -70,4 μονάδες (από -75,8), επίδοση που είναι η υψηλότερη εδώ και ένα χρόνο. **Η ιστορικά καταγεγραμμένη ανοδική τάση του δείκτη σε όλες τις προεκλογικές περιόδους φαίνεται να επαληθεύεται και σε αυτή την περίπτωση, καθώς έχουν δημιουργηθεί προσδοκίες βελτίωσης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της χώρας στους καταναλωτές εν όψει συγκρότησης νέας κυβέρνησης και των πιθανολογούμενων αλλαγών στο μίγμα της εφαρμοζόμενης πολιτικής.** Παρόλα αυτά, οι Έλληνες παραμένουν σταθερά οι πιο απαισιόδοξοι ευρωπαίοι, ενώ ακολουθούν η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία και η Ιταλία. Η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται ανοδικά σε 10 ευρωπαϊκές χώρες τον Ιούνιο, ενώ θετικοί δείκτες καταγράφονται στην Φινλανδία, την Σουηδία και την Δανία. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:

■ Σημαντική άμβλυση των αρνητικών προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών

Οι αρνητικές προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών τον Ιούνιο για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες περιορίζονται περαιτέρω, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -62,9 μονάδες (από -70,6). Το 12% (από 13%) των καταναλωτών κρίνει ότι το επόμενο διάστημα η οικονομική τους κατάσταση δεν θα μεταβληθεί και το 73% (από 79%) θεωρεί ότι θα επιδεινωθεί ελαφρά ή αισθητά. Οι σχετικοί δείκτες στην ΕΕ και την Ευρωζώνη αμβλύνονται αντίστοιχα στις -9,5 και -10,0 μονάδες.

■ Εξασθένιση και των πολύ δυσοίωνων προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Ανάλογη είναι η εξέλιξη και στις προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο, με το σχετικό δείκτη να κερδίζει πάνω από 8 μονάδες για δεύτερο κατά σειρά μήνα και να διαμορφώνεται στις -61,8 μονάδες, στην καλύτερη επίδοση του τελευταίου 1 ½ έτους. Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπουν ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση περιορίζεται στο 71% (από 77%), ενώ οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -26,2 και -25,6 μονάδες.

■ Ανάκαμψη από το ιστορικά χαμηλό επίπεδο της πρόθεσης για αποταμίευση

Τον Ιούνιο ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες κινείται ανοδικά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται κατά 3 σχεδόν μονάδες υψηλότερα σε σχέση με την ιστορικά χαμηλή επίδοση του προηγούμενου μήνα, στις -77,7 μονάδες. Το 79% (από 81%) από τα ελληνικά νοικοκυριά δεν θεωρεί καθόλου πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, ενώ το 10% (από 8%) τη θεωρεί αρκετά ή πολύ πιθανή. Οι αντίστοιχοι αρνητικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη περιορίζονται ελαφρά στις -9,2 και -10,2 μονάδες.

■ Λιγότερο συντριπτικές οι απαισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώνεται ελαφρώς τον Ιούνιο, φθάνοντας στις 79,2 μονάδες (από 81,9). Όμως το συντριπτικό 88% των πολιτών (από 91%) προβλέπει ότι η ανεργία θα αυξηθεί ελαφρά ή αισθητά, ενώ το 6% (από

4%) κρίνει ότι θα παραμείνει αμετάβλητη. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αυξάνονται στις +33,6 και +33,4 μονάδες.

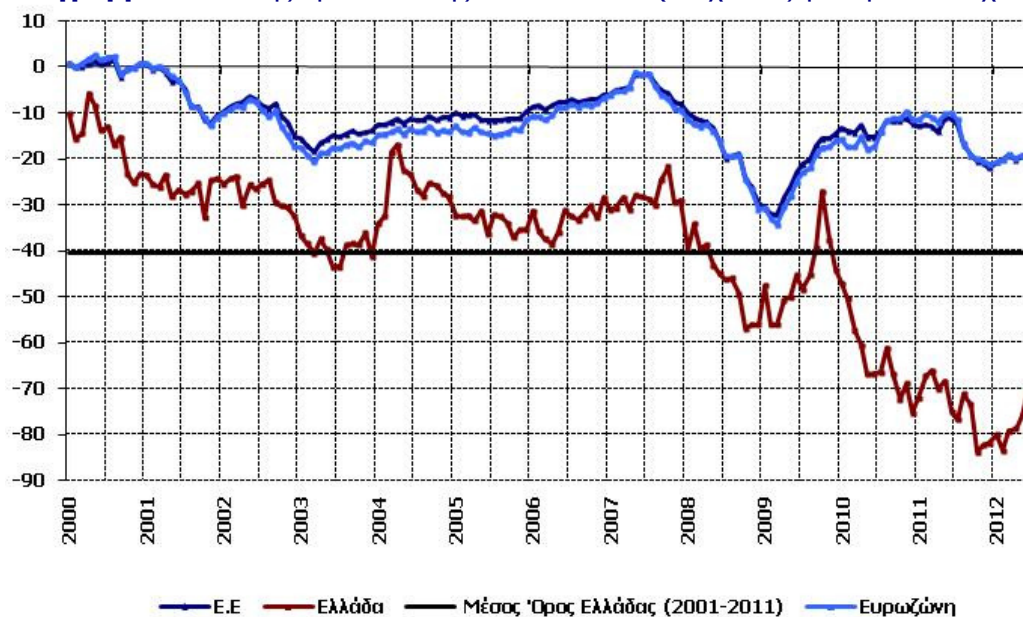
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσοι όροι									
	Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011				
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12,2	-4,5	-17,7	-23,1	-13,2	-15,6				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,4	-5,2	-18,4	-24,8	-14,2	-14,6				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-40,3	-28,5	-46,0	-45,7	-63,4	-74,1				
2011												
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-12,8	-12,5	-13,0	-14,1	-11,0	-11,2	-12,6	-17,0	-19,3	-20,5	-20,9	-22,1
Ευρωζώνη	-11,6	-10,3	-11,0	-12,0	-10,2	-10,0	-11,5	-16,8	-19,3	-20,1	-20,5	-21,3
Ελλάδα	-72,1	-67,3	-66,2	-70,0	-68,5	-75,0	-76,8	-71,2	-73,6	-83,8	-82,3	-81,9
2012												
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	-20,8	-20,1	-19,3	-20,2	-19,4	-19,7						
Ευρωζώνη	-20,7	-20,3	-19,1	-19,9	-19,3	-19,8						
Ελλάδα	-80,1	-83,5	-79,3	-78,7	-75,8	-70,4						

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)



Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

■ Εξομάλυνση στις αρνητικές προβλέψεις για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) βελτιώνεται ελαφρά τον Ιούνιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -70,1 μονάδες (από -74,1). Το 81% των Ελλήνων καταναλωτών (από 84%) προβλέπει ότι θα προβεί σε πολύ ή λίγο λιγότερες δαπάνες, έναντι του 4% (από 2%) που δηλώνει το αντίθετο. Οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες κινούνται στις -23,5 και -22,4 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα.

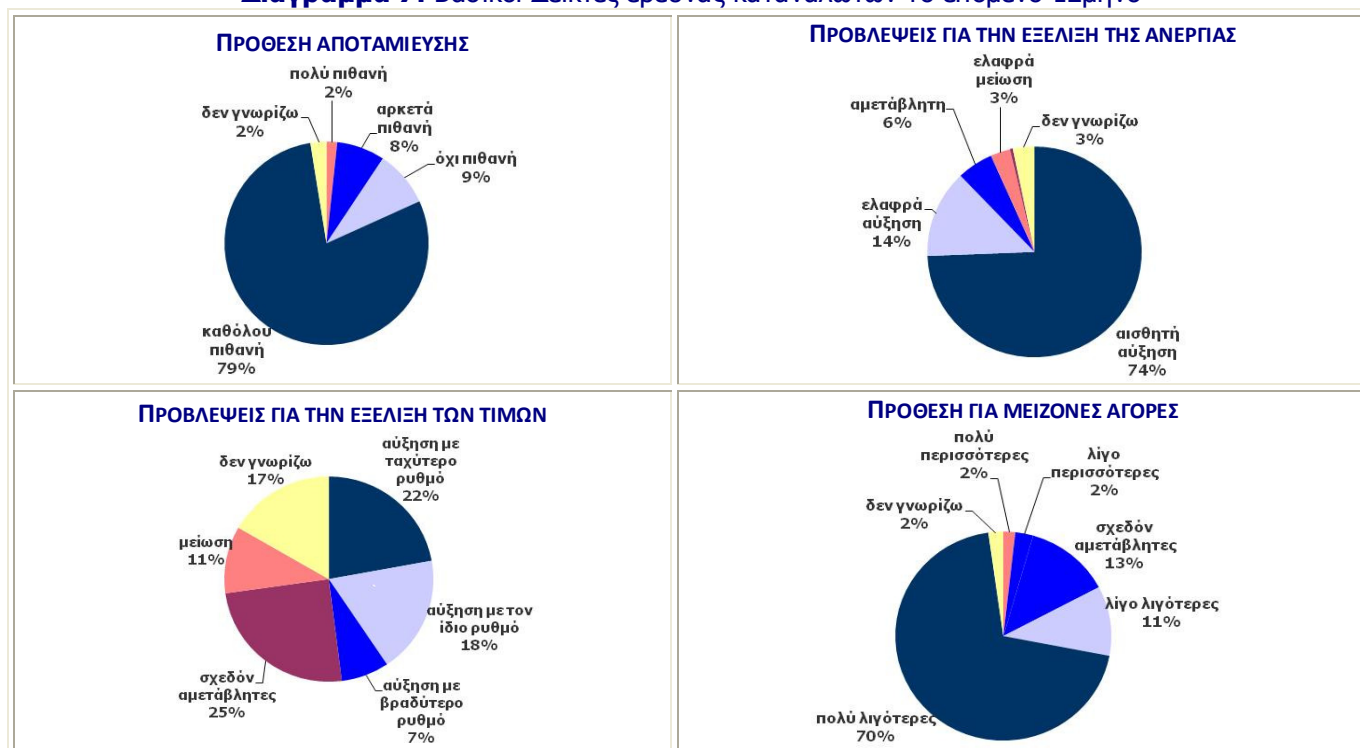
■ Αισθητή αποκλιμάκωση των πληθωριστικών προσδοκιών

Ο δείκτης πρόβλεψης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες καταγράφει έντονη πτώση των 10 μονάδων και διαμορφώνεται στις 7,5 μονάδες, σε μία από τις χαμηλότερες ευρωπαϊκές επιδόσεις. Το ποσοστό εκείνων που προβλέπουν αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό περιορίζεται στο 40% (από 48%), ενώ όσοι αναμένουν σταθερότητα ή μείωση αυξάνονται στο 36% (από 33%). Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις +20,0 και +19,7 μονάδες.

■ Άνοδος του ποσοστού εκείνων που «αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους»

Στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» περιορίζεται ελαφρά στο 56% (από 58%), ενώ το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους αυξάνεται στο 18% (από 14%). Το 9-10% των καταναλωτών το τελευταίο δίμηνο δηλώνει ότι αποταμιεύει λίγο ή πολύ, ενώ τέλος περιορίζεται στο 15% (από 18%) το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί.

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο



Πηγή: IOBE